

Asia: VM037:00/2016

Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Kohta 1. Tässä voitte kommentoida maakunnalle nyt siirrettäviksi ehdotettavia tehtäviä tehtäväaloittain: kattavatko ehdotukset kaikki tehtäväalan tehtävät, jotka pitäisi siirtää? (1. MAKU II yleisperustelut luvut 2.3- 2.3.21)

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 1? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 2.

Ei

Terveysturvallisuus, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut (HE 2.3.1)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maatalous ja maaseudun kehittäminen (HE 2.3.2)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta (HE 2.3.3)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Kalatalous ja vesitalous (HE 2.3.4)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Aluekehittämismääräysten eräät tehtävät (HE 2.3.5)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu (HE 2.3.6)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus (HE 2.3.7)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimien järjestämisen edistäminen (HE 2.3.8)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito (HE 2.3.9)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Maastoliikennelain yleinen valvonta ja erityislupien myöntäminen liikuntarajoitteisille (HE 2.3.10)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät (HE 2.3.11)

Kommenttinne tehtäväalasta

-

Alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät (HE 2.3.12)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä turvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistötöiden toteuttamisesta (HE 2.3.13)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu (HE 2.3.14)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen (HE 2.3.15)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Alueelliset romanasiaian neuvottelukuntia ja romanasioita koskevat tehtävät (HE 2.3.16)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen (HE 2.3.17)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Saariston liikenteen suunnittelu ja järjestäminen (HE 2.3.19)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan ja sen alueen kaikkien kuntien tekemällä sopimuksella maakunnan hoidettavaksi kunnissa siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen

järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen (HE 2.3.20)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Maakunnan muut tehtävät (HE 2.3.21)

Kommenttinne tehtävälästä

-

Muut huomiot maakunnille siirtyvien tehtävälöjen osalta

Muut mahdolliset huomionne tehtävälöistä

-

Kohta 2. Tässä voitte kommentoida Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaa lakiehdotusta (2. Laki Valtion lupa- ja valvontavirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä sitä koskevia yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 2? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 3.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Luku 1 Valtion lupa - ja valvontaviraston asema ja tehtävät (1-4 §)

Kommenttinne näistä pykälästä

Suomen Kiertovoima ry (entinen Jätelaitosyhdistys ry, jäljempänä KIVO) edustaa julkista jätehuoltoa ja kuntien 33 jätelaitosta. Jäsenlaitoksemme toteuttavat 5,3 miljoonan suomalaisen kuntalaisen jätehuollon vastuullisesti yhteistyössä yksityisten yritysten ja tuottajayhteisöjen kanssa. Edistämme

Suomen kiertotaloutta turvallisesti ja terveellisesti.

Kokonaisuudessa esitetään, että aluehallintovirastot ja elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset lakkautetaan ja tilalle perustetaan valtakunnallinen monialainen lupa-, ohjaus- ja valvontaviranomainen eli Valtion lupa- ja valvontavirasto. Uudistuksessa Valtion lupa- ja valvontavirastoon siirtyisi aluehallintovirastoista muun muassa ympäristönsuojelulain mukaisten lupien myöntäminen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista muun muassa ympäristölupien valvonta ja jätelain mukaiset tehtävät.

Muutosta on perusteltu muun muassa sillä, että siirtyminen yhden viranomaisen malliin parantaa toiminnan sujuvuutta ja sillä osaltaan saavutetaan merkittäviä synergiaetuja, kun lupa- ja valvontatehtävät ovat hallinnollisesti saman viranomaisen palveluksessa. Lisäksi muutosta on perusteltu sillä, että kun ympäristötehtävien hoitaminen toteutetaan jatkossa valtakunnallisen viranomaisen toimesta, saavutetaan tätä kautta koko maahan yhtenäisemmät käytännöt, mikä edistää entisestään yhdenvertaisuutta esimerkiksi toiminnanharjoittajien kannalta. Ympäristötehtävissä valtakunnallisen viranomaisen perustellaan olevan omiaan takaamaan lupatehtävien riippumattomuuden ja ympäristön tilan heikentämättömyyden, kun näitä tehtäviä hoidetaan valtakunnallisesti yhtenäisillä toimintatavoilla. Perusteluista käy ilmi, että ympäristölupa-asioissa ja lupien valvonnassa tarvitaan monialaista asiantuntemusta, mikä on nykyistä paremmin turvattavissa valtakunnallisessa virastossa kuin hajautetussa hallinnossa.

KIVO toteaa, että esitetty muutos on lähtökohdiltaan positiivinen. KIVO katsoo, että muutos on omiaan parantamaan resurssien kohdentamista synergiaetujen kautta ja parantamaan viranomaisten välistä tiedonkulkua sekä yhtenäistämään muun muassa luvituksen käytäntöjä valtakunnan tasolla. KIVO pitää kuitenkin tärkeänä, että uudistuksessa varmistetaan myös alueellinen organisointi – uuden viranomaisen tehtävät edellyttävät myös alueellista läsnäoloa, kun tehtäviin liittyvää neuvontaa ja opastusta sekä neuvotteluja ja tarkastuksia tehdään paikallisesti ja alueellisesti eri toimijoiden luona.

Luku 2 Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaatio (5 §)

Kommenttinne tästä pykälästä

Valtion lupa- ja valvontavirastoon esitetään ympäristötoimialalle perustettavaksi yleisen edun yksikkö. Valtion lupa- ja valvontaviraston yleistä etua valvovalla yksiköllä olisi esityksen mukaan oikeus valittaa yleisen ympäristönsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä Valtion lupa- ja valvontaviraston tekemästä päätöksestä, jos se olisi tarpeen ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun tai muun näihin rinnastettavan yleisen edun turvaamiseksi tai lain soveltamiskäytännön yhtenäisyyden varmistamiseksi. Esitettyjen perustelujen mukaan yleistä etua valvovan yksikön toimivalta perustuisi erityislainsäädäntöön eikä tarkoituksena olisi muuttaa nykytilaa yleisen edun valvonnan osalta.

KIVO katsoo, että yleisen edun valvonnan tulee myös ympäristöasioissa tapahtua osana lupa- ja valvontaprosesseja. Yleisen edun valvonta liittyy keskeisesti laillisuusvalvontaa toteuttavan viranomaisen lupa- ja valvontapäätöksiin liittyvään toimivaltaan. Ympäristöasioiden yleisen edun valvonnan tulee näin ollen kuulua lupa- ja valvontaviranomaisen vastuulle, joten yleisen edun valvonnan eriyttäminen muista valvontaviranomaistehtävistä ei ole tarkoituksenmukaista. Riskinä on luonteeltaan tuomioistuintyyppisen organisaation muodostuminen viranomaisorganisaation sisään.

KIVOn näkemyksen mukaan sekä lupa- että valvonta-asioissa tulisikin olla mahdollista koordinoita viraston sisäisesti eri näkemyksiä ilman erityistä valitusvaltuutusta lain tasolla.

Luku 3 Valtion lupa- ja valvontaviraston johtaminen (6-9 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Valtion lupa- ja valvontaviraston ohjaus (10-13 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Sosiaali- ja terveysalan tehtävistä vastaavaa toimialaa koskevat erityissäännökset (14-19 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 6 Eräiden ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittely Valtion lupa- ja valvontavirastossa (20-23 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 7 Erinäiset säännökset (24-32 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevat yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 3 Tässä voitte kommentoida Ahvenanmaan valtionvirastosta annettua lakiehdotusta (3. Laki Ahvenanmaan valtionvirastosta), sen yksityiskohtaisia perusteluja sekä yleisperusteluosuuksia: Muutos- ja korjausehdotuksia Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin sekä mahdolliset kommentit yleisperusteluihin

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 3? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 4.

Ei

Muutos- ja korjausehdotukset Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevaan lakiehdotukseen ja sen yksityiskohtaisiin perusteluihin

Kommenttinne lakiehdotuksesta. (Pyydämme viittaamaan pykälään/pykäliin, joita kommentoitte.)

-

Ahvenanmaan valtionvirastoa koskevan lakiehdotuksen yleisperustelut ja muut huomiot

Kommenttinne yleisperusteluista tai muut huomionne lakiehdotuksesta. (Pyydämme yksilöimään yleisperustelun osuuden, jota kommentoitte.)

-

Kohta 4. Tässä voit kommentoida hallituksen esitykseen sisältyvää ehdotusta laiksi maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (6. Voimaannpanolaki): Muutos- ja korjausehdotuksia voimaannpanolain pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 4? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 5.

Ei

Luku 1 Yleiset säännökset (1-3 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 2 Tehtäviä ja toimivaltaa koskevat säännökset (4-7 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 3 Henkilöstöä koskevat säännökset (8-10 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 4 Omaisuusjärjestelyt (11-26 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Luku 5 Erinäiset säännökset (27-34 §)

Kommenttinne näistä pykälistä

-

Kohta 5. Tässä voit kommentoida hallituksen esityksen sisältämiä muita 224 lakiehdotusta, joilla toteutetaan maakuntauudistuksen edellyttämät tehtävänsiirrot maakunnille, Valtion lupa- ja valvontavirastolle ja muille virastoilla: Muutos- ja korjausehdotuksia esitysluonnoksen pykäliin (4. MAKU II lakiehdotukset) ja yksityiskohtaisiin perusteluihin (5. MAKU II yksityiskohtaiset perustelut).

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 5? Pakollinen kysymys. Mikäli ei, voitte siirtyä kohtaan 6.

Kyllä (vastauskohdat aukeavat, jos tämä vaihtoehto valitaan)

Ulkoministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.1 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Oikeusministeriö, 32 lakiehdotusta, luku 2.2 (lakiehdotukset 1-32)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sisäministeriö, 6 lakiehdotusta, luku 1.1 (lakiehdotukset 1-3) ja luku 2.3 (lakiehdotukset 1-3)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Puolustusministeriö, 2 lakiehdotusta, luku 2.4 (lakiehdotukset 1-2)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Valtiovarainministeriö, 20 lakiehdotusta, luku 1.2 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.5 (lakiehdotukset 1-12)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Opetus- ja kulttuuriministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 2.6 (lakiehdotukset 1-14)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Maa- ja metsätalousministeriö, 72 lakiehdotusta, luku 1.3 (lakiehdotukset 1-72)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Liikenne- ja viestintäministeriö, 8 lakiehdotusta, luku 1.4 (lakiehdotukset 1-8)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Työ- ja elinkeinoministeriö, 28 lakiehdotusta, luku 1.5 (lakiehdotukset 1-2) ja 2.8 (lakiehdotukset 1-26)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Sosiaali- ja terveysministeriö, 14 lakiehdotusta, luku 1.6 (lakiehdotukset 1-4) ja luku 2.9 (lakiehdotukset 1-10)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

-

Ympäristöministeriö, 26 lakiehdotusta, luku 1.7 (lakiehdotukset 1-8) ja luku 2.10 (lakiehdotukset 1-18)

Kommenttinne näistä lakiehdotuksista. (Pyydämme viittaamaan lakiehdotuksen numeroon ja pykälään.)

Laki jätelain muuttamisesta

87 § Valtakunnallinen jätesuunnitelma

Jätelain 88 §:ssä säädetyistä alueellisista jätesuunnitelmista ehdotetaan luovuttavan. Alueellinen jätesuunnittelu sulautettaisiin ehdotuksen mukaan osaksi valtakunnallista jätesuunnitelmaa. Tavoitteena on hallinnollisten menettelyjen sujuvoittaminen ja keventäminen.

KIVO katsoo, että alueellinen suunnittelu on järkevästi sulautettavissa valtakunnalliseen suunnitteluun ja muutos mahdollistaa hallinnollisten menettelyjen keventämisen. Lainsäädäntöön on esitetty jätettäväksi mahdollisuus laatia tarvittaessa alueellinen osa valtakunnallisesta suunnitelmasta erillisenä osiona.

KIVO kuitenkin katsoo, että laajojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistaminen on tärkeää suunnitelmien valmistelussa ja laatisprosessissa, jotta alueelliset erityispiirteet sekä paikalliset olosuhteet tulevat otetuiksi huomioon. Kuntien rooli on keskeinen, jotta alueelle ominaisten piirteiden huomioiminen on mahdollista. KIVO huomauttaakin, että kunnat ovat jätelain 32 ja 33 §:n nojalla velvoitettuja järjestämään jätehuoltoa ja siksi ne ovat oleellisia toimijoita myös alueellisen suunnitelman osalta. Huomioitava on myös kuntien alueellinen jätehuollon yhteistyö ja kuntien jätelaitosten merkittävä rooli niiden toteuttaessa jätehuollon palvelutehtäviä jätelain nojalla. Lisäksi on syytä huomioida, että myös muilla toimijoilla on jätteen haltijoina jätelaissa säädettyjä vastuita jätehuollon järjestämisestä.

KIVO katsoo, ettei ole riittävää, että suunnitelma on mahdollista laatia ilman laajaa vuorovaikutusta kuntien, kuntatoimijoiden ja muiden jätehuoltoa järjestävien tahojen kanssa. Pelkkä yhteistyöryhmä ei tähän riitä. Tämä on ensiarvoisen tärkeää, kun otetaan huomioon valtakunnallisen jätesuunnitelman painoarvo ympäristönsuojelulain 51 §:n kautta.

KIVO huomauttaa, että maakunnille ei ole osoitettu jätehuollon tehtäviä, joten niiden asiantuntemus ei yksin riitä alueellisia olosuhteita tarkastellessa. Kuntien ja kuntien jätelaitosten rooli on kokonaisuudessa merkittävä.

138 § Valitusoikeus

KIVO viittaa tässä lausunnossa aiemmin Valtion lupa- ja valvontaviraston organisaation yhteydessä lausumaansa. Lisäksi KIVO toteaa, että yleistä etua valvovan yksikön toimivalta käy ilmi jätehuollon erityislainsäädännöstä jätelain 138 §:ään lisättäväksi esitetyn 2 momentin kautta.

KIVO katsoo, että jätelain 138 §:ään ei ole tarpeen lisätä erikseen yleisen edun yksikköä uudeksi valitustahoksi ja siten lisätä ja monimutkaistaa valtion valitusoikeutta. KIVO toteaa, että riskinä on luonteeltaan tuomioistuintyyppisen organisaation muodostuminen viranomaisorganisaation sisään. Yleisen edun valvonnan tulisi olla osa lupaharkintaa ja valvontatoimintaa.

Kohta 6. Tässä kohdassa voitte jättää muita lausunnoilla olevaa hallituksen esitystä koskevia uudistuksen täytäntöönpanoon liittyviä kommenttejanne, huomioitanne ja näkemyksiänne.

Onko teillä kommentoitavaa kohtaan 6? Pakollinen kysymys.

Ei

Ulkoministeriön hallinnonala

-

Oikeusministeriön hallinnonala

-

Sisäministeriön hallinnonala

-

Puolustusministeriön hallinnonala

-

Valtiovarainministeriön hallinnonala

-

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

-

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

-

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

-

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

-

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

-

Ympäristöministeriön hallinnonala

-

Hallinnonalariippumaton yleinen palaute täytäntöönpanoa koskeviin lakiehdotuksiin

-

Nikkilä Amanda
Suomen Kiertovoima ry